

Ljudski Glas.

20. številka.

V Ljubljani dne 3. novembra.

II. leto 1883.

Ubogi kmet.

III.

Nadalje moramo še dve nepriliki omeniti, katere mnogo h kmetištemu propadu pripomorejo.

Občinski siromaki so kmetom v veliko nadlogo. Vsak tak revež se mora iz občinske blagajnice, katero dotični kmetovalci polnijo, živiti. V enem oziru je ta postava potrebna in dobra in tudi človekoljubje zahteva, da se bližnji podpira, toda kmet ima itak preobilo plačil in čestokrat ne more svojim otrokom kruha podeliti, občinske doklade pa mora plačevati. Taka plačila naj bi se kmetu zdatno zmanjšala in z občinskim denarjem natančno gospodarilo. Podpiral naj bi se le oni siromak, kateri je v svoji mladosti in toliko časa, kakor mu je to bilo mogoče, tudi v svoji vasi delal in prisluženi denar tudi tam potrošil, ne pa taki, kateri so že v svoji prvi mladosti domačo občino zapustili, po svetu delali ali postopavali in svoj denar tujim ljudem pustili in tako svoji občini nikdar kaj koristili niso. One, kateri so v svojih zdravih letih tujcem služili, naj tudi tujci redé, ker preveč je terjano od domače občine, da bi tiste občane, ki so domov le kašljati prišli, rediti morala. Tovarne in večje delavnice naj toraj tudi za onemogle delavce skrbé, da jih ne bo treba na kmetove stroške rediti.

Žganje na kmetih preveč gospodari. Ne samo posamezne kmetije, cele vasi in občine so vsled te kuge obubožale, kjer so nekaj bogate kmetije bile, se zdaj mnogokrati največje uboštvo vidi in mesto domače sprave in bogaboječnosti gospodari le razpor, nezadovoljnost, kletev in brezverstvo. Kjer pa vere ni, tudi božjega blagoslova ne najdeš in gospodarstvo gre vedno po rakovo, dokler se zadnji kos zemlje ne zapravi. Pa ne samo za posameznega kmeta, posamezno vas ali občino je žganje največje zlo, tudi državi je v veliko škodo. Kjer so naše občine prej mnogo močnih, zdravih fantov k vojakom dajale, najdeš zdaj le še malo korenjakov med kmetiškiimi fanti, in v srce te mora zaboleti, ako se ti kaka taka zaduhla podoba prikaže, kateri je le

žganje: Bog in sreča. Žganju naj bi se odločno oviralo, ker se drugače ni boljših časov za kmeta nadejati.

Še več uzrokov kmetiškega propada bi znali navesti, toda pustimo to za prihodnje številke našega lista, ker moramo tudi na druge stvari svojo pozornost obračati. Ponavljati hočemo v kratkem še enkrat do zdaj tukaj navedene uzroke slabega stanja kmetov in javnosti v pretresovanje izročiti. Veselilo nas bode, ako bode vse tisti vspeh spremljeval, kakor naš nasvet v 18. številki „Ljudskega Glasu“ o znižanju davkov in o odpravi nepravočasne terjatve za davke i. t. d., katerega je potem deželni poslanec dr. Vošnjak deželnemu zboru predlagal. Ti uzroki so: a) Preobili davki in raznovrstne doklade, b) nepravočasna terjatev in preveliki terjatveni stroški, c) predrago nepotrebno pravdanje, d) predrago prepisovanje posestev, e) previsoke pristojbine (procente), f) preobili dolgovi na posestvih, g) prevelike dote, h) razkosavanje posestev, i) predrage delavske moči, k) predraga posojila, l) posekovanje gozdov, m) premnoga plačila za občinske siromake in n) žganje.

Izvirni dopisi.

Iz Ljubljane. (Delavska svečanost v restavraciji Ljubljanske čitalnice.) V nedeljo 21. oktobra t. l. obhajalo je tukajšno delavsko društvo svoj 15letni obstanek v restavraciji Ljubljanske čitalnice. Uže ob 8. uri zvečer bile so vse dvorane napolnene, in videli smo med navzočimi mnogo odličnih mož tukajšnjega obrtnega stanu in razne zastopnike tukajšnjih društev. Veselica pričela se je s primernim govorom in pozdravom na došle goste od strani društvenega predsednika, g. Krigel-a. Potem so pričeli pevci. Ne bi sicer omenil petja, ko bi resnično tukaj na mestu ne bilo, ker z ponosom smem reči, da so se naši delavci v petju izvrstno obnesli, premda je naše društvo komaj pred enim mesecem pevski

oddelek vpeljalo. Ti delavski pevci so se pa pod izvrstnim vodstvom g. Justina v tem kratkem času tako izurili, da se društvo z njimi ponasati sme. Da bi le tako napredovali! Tudi nam je ta večer iz vseh krajev nad štirideset telegramov in pisem došlo, s katerimi so nam delavci iz tujih mest voščila in pozdravila pošiljali. Posebno obnesli so se češki delavci, kajti samo iz Česke došlo nam je osemnajst pozdravnih pisem in telegramov. Več pozdravov došlo nam je tudi v slovenskem jeziku iz Celovca, Dunaja in iz Benetek. Vse to priča, da med delavci velika edinost vlada. Ti telegrami in pozdravice so se glasno prečitale in sprejete so bile od navzočih z velikim navdušenjem. Prav dobro svirala je ta večer gledališka godba in si zadovoljnost vseh navzočih pridobila.

Dalje hočem še nekoliko izvrsten govor g. Sturm-a omeniti. Ta za delavske kroge jako zaslužni gospod je tudi ta večer pokazal, kako njegovo srce žalostni položaj delavcev občuti, koliko si prizadeva zaboljšanje in povzdigo delavskega stanu. Ne bom podrobneje ta govor razlagal, ker je g. Sturm itak že kakor izvrsten in resen govornik obče znan. To, kar je on govoril, je gola resnica in želeti je, da bi se delavci po tem ravnali in si posebno to zapomnili, da mora mej delavci in manjšimi obrtniki edinost vladariti, ker imata oba stanova enaka bremena. Ko je g. Sturm svoj govor končal, zadoneli so živio- in bravo-klici!

V kratkem rečeno, veselica je bila velikanska in veselilo nas bode, ako se prav kmalu zopet enak prijeten večer priredi. Vrlim našim delavcem pa kličem: Na svidenje!

Iz Ljubljane, 31. oktobra. F. D. Po nasvetu g. I. Hribarja je mestni odbor sklenil nekaj mestnih odbornikov v Gradec poslati se manipulacije zaradi vžitninskega davka in nove mestne hranilnice učiti!!

Mi vprašamo ali nij to samemu sebi dano spricevalo nezmožnosti, ali kaj??

To se pravi po domače: „V šolo hoditi.“

Kaj nijmamo med nami dosta zmožnih moči za to poslovanje?

Zabavni del.

Ljubljanski Napoleon.

(Humoristična črtica.)

Po poletni vročini pridejo mirni jesenski dnevi. Vsa narava počiva in kjer je prej vse živelo in prepevalo, je zdaj tiho, mirno. Kjer je prej zelenelo in cvetelo, leži zdaj vse mrtvo. Baš v ta čas spada tudi zatvorjenje deželnega zbora. Pomirili so se razburjeni duhovi, vmolknili so raznovrstni glasovi, prišla je zopet takozvana — saison morte! Kakor v poznej jeseni prevedeni kmetovalec računi, koliko in kaj je pridelal, tako hočemo tudi mi danes prav mirno in nepristransko nekoliko z našimi ljudskimi zastopniki računati, koliko in kaj so za nas storili. Naprej že smemo reči, da račun ne bo težak, ker zgodilo se je ljudstvu v prid kolikor toliko — nič. A kakor ima vsaka stvar svojo dobro in slabo stran, tako ima tudi zadnji deželni zbor nekoliko dobrega za-se. Med našimi zastopniki zbrani so bili tudi previdni možje, katerim sme ljudstvo res hva-

ležno biti. V prvej vrsti omenimo slavnega taborskega govornika g. dr. Valentina Zarnika.

Uverjeni smo, da boste takoj zakričali: „Ljudski Glas“, kje je tvoja doslednost, v zadnji številki si bil še zoper Zarnika in zdaj ga — hvališ! Toda oprostite, gospodje! ne sodite prenašlo, ker mi smo pravični in dajemo čast, komur čast gré. Dr. Zarnik je ljudstvu v zadnjih dnevih od vseh zastopnikov največ koristil, ker on se je — še enkrat hvala mu — poboljšal in se na naše nasvete vendar enkrat ozrl in kakor deželnozborni poslanec — odstopil.

To, gospôda, je res velika zasluga Zarnikova, ker je sam sprevidel, da on ni za to! Da je še le zadnji dan odstopil in svoje denarje sprejel, je sicer tudi istina, toda naj bo, da je le odstopil.

Kakor smo v zadnji številki „Lj. Glasu“ pisali, tako se je zgodilo: Zarniku je odklenkalo!

Ko to pišemo, je Vseh vernih dan. Tudi mi smo se podali na mirodvor in ko smo brali napis pri sv. Krištofu „Resurrecturis“ in zagledali angela s trobento, prešinila nas je nehote misel: „Vsi, ki tukaj spé, se bodo probudili“, toda dr.

Zarnik nikdar več! Imeli smo sicer minole dni copernika Merellija v Ljubljani, kateri je mrlič v iste dvorani vzbujal, v kateri je dr. Zarnik umrl, toda za Zarnika — nullum remedium!

On sicer misli, da ga bodo Notranjci zopet k življenju probudili, kar je pa jako neverjetno. Edino to je po našem mnenju mogoče, da se bode dr. Zarnik zopet v dvoranah deželnega zbora prikazal, toda ne v zboru, temuč le na galeriji z istim trebuchom, kakor do zdaj! ... Vstajenje mesa! ... A dovolj o njem, ker nas vodi pregovor: De mortuis nil nisi bene!

Oglejmo si dalje nekoliko poslanca dr. Vošnjaka. Ta gospod je pri zadnjem zborovanju dokazal, da je za svoj posel, seveda proti plačilu, bolj sposoben kakor Tine, ker se je ozrl na naš članek v 18. številki, ter predlagal, naj se davki, oziroma doklade znižajo in pravočasno terjajo. Prvikrat mu izrekamo hvalo!

Ravnokar nam tisti Deu iz Črnomlja na misel pride. Kaj naj o njem poročamo? Res ne vemo. Poznamo ga sicer prav dobro, toda ker v deželnem zboru nič govoril nij, tudi mi nič o njem govoriti nečemo. Toliko je gotovo, da bode,

Ker pričakujemo v kratkem odprtje novega pa nepotrebnega zavoda alias „ljublanske mestne zračne hranilnice“ po kopitu g. Hribarja, moramo ji že pred odprtjem njenim testament že zaradi tega napraviti, ker ji ne bo nikakor mogoče z staro hranilnico tekmovali ali konkurirati, katera ima čez potrebo zadostni temelj.

Iz Ljubljane, 20. oktobra. — A G... Zadnji mesečni shod ljubljanskega delavskega izobraževalnega društva „pri zvezdi“ bil je jako dobro obiskan. Med družini govori je bila tudi sedanja žurnalitika v razpravi. Govornik g. St... je posebno izvrstno šibal poulične žurnaliste ali žurnalbarabe, kateri nimajo nikakoršnega pojma o najvažnejšem, t. j. delavskemu vprašanju; da novinarstvo našega mesta prezira obrtnijo in mesto da bi koristili žurnalisti temu stanu, se posebno eden med njimi najraje peča z nekrologi in je tedaj pri svoji puhloglavosti podoben hijeni, ki ravno kakor on, od mrličev živi. A ravno ta žurnalist (?) je strasten preganjalec vašega lista.

V Logatcu dné 26. oktobra 1883. (V 14ti dan t. m. vršila se je pri tukajšnjem okrajnem glavarstvu slovesna dokoracija trojih županov, katere je Nj. Veličanstvo z križki odlikovalo. Ti gospodje so: Anton Mulay, Matija Milavec in Pavel Gruden. Gospod okrajni glavar omenil je pri tej priliki obilih zaslug odlikancev, in po izvrstnem govoru obesil je na prsi zlati križ s krono g. Mulayu in Milavecu in srebrni križ gosp. Grudnu. Vsi trije gospodje so se potem zahvalili in glavarja prosili, naj njih najtopplejšo zahvalo na najvišjo stopinjo sporočiti blagovoli. Pri tej slovesnosti bilo je mnogo navzočih, kateri so s trikratnim navdušenim „Slava“ -klicom slovesnost končali.

Dné 21. t. m. bivali so med nami gospod deželni predsednik baron Winkler s svojo soprogo in hčerko in gosp. glavar grof Pace. Zvečer so nekteri tukajšnih pevcev gostom podoknico zapeli. Sicer so dobro peli, toda nepripravljeni na ta obisk, obžalovali so, da jim ni bilo moč v ta namen pravočasno več pevcev sklicati.

Naš okrajni glavar g. Mahkot prestavljen je v Ljubljano. Jako težko se bomo od tega gospoda, kateri si je vedel simpatije vsega okraja v primerno kratkem času pridobiti, ločili. Na njegovo mesto pride g. grof Pace.

Toliko za danes. Ako Vam bo všeč, poročal bodem večkrat kake novice iz našega okraja. (Prosimo lepo! Vred.)

Iz Sarajeva, dné 17. oktobra. Naše mesto dobiva vedno bolj značaj družih glavnih mest. Ko se na eni strani mesto širi, prebivalstvo množi in se vse razmere onim Dunajskemu mestu bližajo, se na drugi strani tudi že nasledki moderne

že mu bo „kazalo“, kmalo dr. Schrey-u na skrivnem roko poljubil. Prej ko bo petelin dvakrat zapel, bode Deu Vošnjaka trikrat izdal.

In zdaj, gospôda, pride glavna stvar. Tistega glasovitega nemčurja Dežmana moramo vendar tudi nekoliko obdelati. Sicer prinašajo že drugi slovenski listi vestna poročila o njem, toda tudi mi hočemo nekaj spregovoriti. Pomislite kaj je storil: iz vseh naših zastopnikov se je norčeval in jih je tako na leđ speljal, da so se trikrat, brez da bi jim volja bila — blamirali! To nij lepo bilo! Pa pustimo Dežmana, vsaj veste, da je poreden, in da vsi naši poslanci brez njega zborovati ne morejo, ker je on, kakor sta nedavno dr. Zarnik in Deu v Auerjevem salonu sama rekla, živa registratura (lebendige Registratur).

Oho, zdaj smo pa že skoraj preveč pisali, ker moramo tudi druge reči poročati. Za danes dovolj, prihodnjič dalje.

Neprosto voljni humorist.

civilizacije slutijo. Dozdaj jako redki samomori so že navadnejši postali in kmalo bodo menda na dnevnem redu. Tako je strašen dvojni samomor v hôtelu „Radezky“ vse Sarajevo vznemiril. V prvem nadstropju tega hôtela stanoval je trindvajsetletni podčastnik in brzojavni manipulant Štefan Weber s svojo ljubo, devetnajstletno Pavlo Hajtl. Dné 11. septembra t. l. začula sta se ob osmi uri zvečer dva strela v stanovanju Weberjevem in prihitelim razprostrl se je strašen pogled. Na eni strani sobe ležala je Pavla Hajtl sè zavezanimi očmi, v prsih ranjena, a še živa, na drugi pa Weber, kateri je najprvo na svojo ljubo iz revolverja in potem na-se vstrelil, mrtev. Na mizi ležala sta dva na krčmarico glaseča se pisma. Enega pisala je Hajtl, drugega pa Weber. Hajtl priložila je v svoje pismo 6 gold. 25 kr. za poravnanje računa, Weberjevo pismo bilo pa je prazno in le besede „Nič denarja, ha, ha, ha!“ bile so zapisane. Weberja, kateri si je srce prestrelil in takoj umrl, prenesli so v vojaško bolnišnico, deklé je pa tudi še isti dan umrlo. Uzroki tega obupnega koraka so do zdaj neznan, če tudi se mnogo govori.

Iz Mostara. Uverjen, da poročila iz „nove Avstrije“ moje rojake, vrle Kranjce, zanimajo, pošiljam ti, dragi „Ljudski Glas“, zopet nekoliko malenkosti v nadi, da ne bodo v „papierkorb“ potovale.

Kakor sem vže v eni zadnjih številčk poročal, niso tukajšne razmere tako neugodne, kakor pri nas doma mislijo. V dokaz temu priobčim tržne od Mostarske občine dné 1. vinotoka t. l. sestavljene cene, katere pričajo, da se vse reči tukaj za isto ali pa še manjšo ceno, kakor na Kranjskem, dobivajo. Tukaj velja oka ($1\frac{1}{4}$ klgr.) pšenice 14 kr., ječmena 12 kr., riža $11\frac{1}{2}$ kr., ovsa 10 kr., krompirja 8 kr., zelja 12 kr., soli 12 kr., govedine 40 kr., jagnjetine 30 kr., kave 1 gl. 30 kr., sladkorja 58 kr., masti 1 gl. 60 kr.

Kar se vinskega pridelka tiče, smo jako zadovoljni, ker dobili smo mnogo prav dobre kapljice. V minolem letu pridelali smo sicer več vina kakor letos, a bilo ni tako dobro. Vreme se je pri nas spremenilo in mesto hude vročine gospodari zdaj v dolini mrzel sever. Višje goré pobelil je uže sneg.

O priliki godu Nj. Veličanstva presvitlega našega cesarja vihrale so črno-rumeni praporji od Mostarskih hiš, topovi so grmeli, vojaške godbe so svirale, vse je bilo v praznične obleki in ni ga bilo menda enega, ki bi ne bil veselja poln vskliknil: „Bog živi premilostljivega vladarja!“ In kdo tudi ne bi k nebu povzdignil to iskreno prošnjo, ker je naš cesar posebno naši deželi toliko dobrot v teku kratkih let storil. Ako se naša dežela zdaj pogleda in primerja z prejšnjim stanom, ko je ubogo ljudstvo še pod turškim jarmom zdihovalo, mora človeka neizrekljiva hvaležnost do avstrijskega vladarja navditi.

Imenovanja vreden je tudi top (kanon), kateri se pri tukajšni okrožni sodnji nahaja. Ta 2 in pol metra dolgi top odvzeli so l. 1586. Turki Avstrijancem pred Dunajskim mestom, a prišel je v Dalmacijo zopet Avstrijcem v last. Na sprednji strani tega topa stoji petelin, pod katerem so sledeče besede utisnene: „Ich bin der Hahn, der kraehen khan, da Türe und Mavren zu Podengan.“ — Maximilianus secundus — Dei gratia electus Romanorum imperator semper augustus ac Germaniae, Hungariae, Bohemiae etc., rex archidux Austriae, dux Burgundiae etc. MDLXVIII (Opus — Hanns Christofe Loeffler.)“ Dalje stojé sledeče besede z turškimi črkami: „Sultan Sultanov, Sultan Murat kan Sultan Mehmedov odpremio je svojeg vjeronog Sinan pašu, koji je putujućim putovim už božiju pomoć neprijateljske odpore odbio i njihove sile zlomio, Osman paša, koji je oba svita osjen preminuo, i tim se je neprijateljska uredba uništala porušila. Ova sreća božija pomoć dogodila se je u mjesecu Muharemu 1003 (vinotok 1586).“

Pred kratkem vjeli so zloglasnega roparskega glavarja Osman Likića in tri njegovih pristašev na poti mej Travnikom in Banjoluko. Vsi čakajo v Tuzlijski ječi svojo zasluženost kazni.

V Konjičnem pod Mostarsko okrožno oblastnijo spadajočem okraju naselilo se je šestdeset družin iz Južne Tirolske. Vlada podelila jim je zemljišča. Tudi so dobili brezplačno lesa in druge potrebščine k zidanju kuć. Deset let so vsacega davka prosti ter uživajo še mnogo drugih dobrot. Le na tak način povzdignila se bo naša dežela. Da so vsi naseljenci tukaj zadovoljni, dokazujejo nam kolonisti v Maglajskem okraju, kateri so pred dvema leti v našo deželo pripotovali. Ti naseljenci (vsi so Švabi) imajo lastno občino in lastne zastopnike. Trg imenuje se „Windhorst“. Upati je, da bodo polagoma še drugi naseljenci sem prišli, ker je tukaj za vse one, kateri si v domačiji ne morejo kruha priboriti, obljubljena dežela.

Preiskovanje za vojake vršilo se je v Bosni in Ercegovini mirno. Zdaj imamo vže osem kompanij bosenskih vojakov, kateri se res prav dobro postavljajo. V kratkem bomo tudi že domače častnike imeli. Do zdaj je edin bosenski častnik z imenom Stojan Grabovac pri Mostarski kompaniji. Bosenski vojaki imajo temno-vedro obleko in na glavi fës.

To je vse, kar danes poročati morem. Kadar bodem zopet kaj gradiva nabral, bodem ti, ljubi „Ljudski Glas“, takoj poslal. Z Bogom! —a.

Domače zadeve.

— (Naš g. deželni predsednik) mudil se je te dni v službenih zadevah na Dunaji.

— (Gosp. Gregorič), obče spoštovani in znani ljubljanski zdravnik, praznuje danes svoj osemdesetletni rojstni dan. Kakor menda vsi ljubljanski prebivalci mu tudi mi iz polnega srca kličemo: Mnogaja leta!

— (Gosp. pl. Radics), vrednik „Laibacherice“, si je nedavno sam sebi dal spričevalo duševne revščine, ker je predstave Merellijeve kakor do zdaj nevidene slavil. Tudi mi smo pri eni taki predstavi bili, a odkritosrčno rečeno, da nam je bilo žal za ustopnino.

— (Vodovod) bodo v Ljubljani napravili, t. j. napeljali bodo v mesto pitno vodo iz sosednih hribov.

— („Slovenski Narod“) poročal je v enej svojih zadnjih številčk, da so svitli cesar uradnikom g. Dobrinu in Garbajsu dovolili po 750 gold. pokojnine. Kakor iz sigurnega vira poizvemo, to ni res, ker omenjena gospoda do zdaj o tem še nič ne vesta. Pač sta prošnja za pokojnino vložila, a do zdaj nista še nobenega odloka dobila, premda je to „Narod“ že pred dnevi v svet trobil. Nadejati se je, da bodeta vsakako nekaj dosegla, kar jima je tudi želeti.

— (Ime „podučitelj“) je ljubljanski mestni odbor v seji v 28. dan septembra t. l. popolnoma odpravil. Tudi je plače mestnih ljudskih učiteljev in učiteljic uravnal.

— (Huda konkurenca) preti tukajšnjemu židu Neumannu vsled odpretja nove prodajalnice domačina Pribošiča v gledaliških ulicah. V tej zalogi prodajale se bodo fine moške obleke iz poštenega blaga in gotovo cenejše kakor židova roba. Želeti bi bilo, da bi naši ljudje namesto pri tujcu Neumannu rajše pri domačinih obleko kupovali, ker se s tem domača obrtnija podpira. Novo podjetje pa pozdravljamo in mu želimo najboljšega uspeha.

— (Naši branjevc) so kupovalcem res v veliko škodo, ker, kakor smo uže omenili, vso iz dežele došlo blago predkupujejo in potem drago prodajajo. Tudi se čez to toži, da branjevc prodajanje vuna ljudem branijo in jim povsod ovirajo. Nedavno pripeljal je nek kmet voz hrušk

v Ljubljano, a takó ga je branjevec imel. Neka k vozu stopivša gospá odgrne hruške, a branjevec jo po roki udari in zavpije: „Proč, to je že moje!“ Sploh se pa ljudstvo vedno vprašuje: „Mestni odborniki, zakaj smo vas volili, ne li zato, da se na naše želje ozirate?“

— (Naše voznike) moramo zopet svariti, da naj vendar naglo drdranje po cestah, posebno pa okoli ovinkov opusté, ker se zmerom o kaki po tej slabi navadi prouzročeni nezgodi sliši. Nedavno bi bila se zopet lahko velika nesreča pripetila, ako ne bi bil ustavil voznik pravočasno še konja. To je bilo na Bregu, ko so ravno otroci iz vadnice šli. Včeraj pa je povozil nek voznik g. Mahkotovo v Kolodvorskih ulicah.

— (Slabo obnašanje rokodelskih učencev.) Ravnokar nam je došla pritožba, da se nekateri rokodelski učenci na potu v šolo na „Grabnu“ kaj surovo obnašajo. Tako se je 26. m. m. zvečer ob pol 8. uri pripetilo, da so nekateri rokodelski učenci pred šolo na „Grabnu“ dve gospodični boljšega stanu napadli, z psokami traktirali in suvali. Pri oknu navzoči učitelj je še le tem paglavcem v okom prišel, drugače se bi še bila kaka druga neprijetnost zgodila. Policija in tudi mojstri naj toraj takim porednežem boljše obnašanje, če treba, tudi vtepajo.

— (Kranjska čitalnica) imenovala je g. Šavnika, župana v Kranji, svojim častnim členom.

— (Z odra pri mostu padel) je v Borovnici delavec Lončarič in se ubil.

— (Na današnjo prilogo gosp. Trnkóczyja) p. n. občinstvo posebno opozorujemo.

Drobtinice.

— (Državni zbor) snide se, kakor dunajski časopisi poročajo, v dvajseti dan t. m.

— (Požar v šoli.) Dne 17. m. m. nastal je v neki šoli v severno-amerikanski državi Connecticut ravno med poukom ogenj in se močno razširil. Navzočih je bilo 600 otrok. Ko so otroci ogenj zapazili, nastala je taka gnječa, da je bilo 20 otrok mrtvih, 80 pa težko ranjenih. Šolsko poslopje je do tal pogorelo.

— (45 625 gld. zapil) je v 50 letih nedavno v Parizu umrl 70 let star mož, kateri je vsaki dan 4 litre vina in 18 glažkov žganja zavžil.

— (Vsled potresa na otoku Javi) je 30 000 ljudi konec vzelo.

— (V 10 dneh zalumpal) je nek mladi človek na Dunaji 10 000 frankov, potem pa se vstrelil.

— (Na številko 83) je tržaška loterija v Mariboru izplačala 20 000 gld.

— (K krščanski veri) prestopilo je na Dunaji več bogatih judov. Ne vemo, kaj bi k temu rekli?

— (Bulgarski roparji) oropali so železniško postajo Vetove pri Ruščuku.

— (Delavsko podporno društvo) v Trstu napravilo je na praznik Vseh svetnikov, 1. novembra t. l., veliko besedo v zgornjih dvorah gostilne „Monte verde“. Vse dvorane so bile, kakor slišimo, napolnjene in zopet enkrat so tržaški delavci dokazali, da imajo mnogo uma in sposobnosti za prirejanje domačih veselíc.

— (Mailathovi morilci.) Sponga, Pitely in Berecz so k smrti obsojeni. Vsi so se pritožili.

— (Bosenskega roparskega načelnika Jovičiča) in njegove tovariše vjeli so vojaki in sodnji izročili. Jovičič umrl je po kratkem zaporu vsled smrtnih ran, katere je v boju z vojakom prejel.

— (Mlada roparja in morilca,) oba komaj po 13 let stara, sta pri Celovski deželni sodnji v preiskalnem zaporu, ker sta svojega štirinajstletnega tovariša v gozdu ubila ter oropala.

— (Na Nemškem so cigani tole vganili:) v Madenburgu so po noči pod mlinarjevo hišo strašno tuliti in vekati začeli. Mlinar gre pogledat in jamejo ga prositi: „Stara mati nam je umrla; prosimo te, naprezi konja in zapelji nam mrliča do vasi Bergzabern, tam jo bomo pokopali.“ Mlinar se ni dosti ozrl na pare in na mrtvo ciganko, ki je v trugi ležala. Zabili so trugo, on napreže konja in odpelje trugo, kamor so želeli. Vesel je bil, da se na ta način znebi ciganske soodrege. Ko pa s konjem nazaj pride, mu povejo domači, da manjka v hlevu največi prešič! On sam ga je bil stran odpeljal, ker so cigani prešiča skrivej zaklali in potem mlinarja prosili, da ga jim je stran odpeljal.

— (Živ pokopan.) Pri Melniku na Českem so človeka pokopavali. Na pokopališču zapazi župnik, da v trugi (rakvi) nekaj ropota. Pusti trugo odpreti in mrlič se spne po konci! Bil je namreč le na videz mrtev. Ljudje so vsi bežali. Pa brez potrebe. „Mrliča“ so peljali domu in zdaj je skoro da že popolnoma zdrav. On pravi, da je vse videl in slišal, pa si ni mogel pomagati, ker ga je krč tako držal, da je bil čisto otrpjen. Tukaj se sme prašati: zakaj se plačuje mrtvaške oglednike, če ti ne poznajo, ali je človek res mrtev ali ne?

— (Dedšina nune.) Nedavno umrl je bogat gospod v nekem mestecu Belgije. Njegov sluga, kateri je vsled vednega ponočnega čuvanja pri bolniškej postelji uže opešal, mu je svetoval, naj si za svojo postrežbo preskrbi usmiljeno sestro sosednjega samostana, v kar bolnik privoli. Kmaló potem je usmiljena sestra vestno pri njegovej postelji čuvala. Čez nekoliko dni umrl je bolnik in ne malo se je svet začudil, ko se je razglasilo, da je pokojnik v svoji oporoki razun zvestega svojega slugo tudi usmiljenico z precejšno svoto omislil. Ta vest razširila se je tudi po samostanu in z veselím srcem prihiteli predstojnica k sestri ter ji čestita, da je samostanu k tako lepi dedšini primogla. A sestri čestitanje ni bilo nič kaj po volji, ter predstojnici odgovori: „Brez zamere, čestita mati, ne samostanu, temuč meni je pokojnik to svoto

zapustil in s hvaležnim srcem jo bodem tudi v la vzel.“ Predstojnica omolkne, usmiljenica se pa po v domačijo ter se poroči s služabnikom svojega d brotnika.

— (Nenavadno plačilo poštenosti.) Benetkah našla je neka Adela Binaldo, sopro bogatega zasebnika, v cerkvi sv. Marka mošnjo 30 000 frankov, katere je takoj oblastnji izročil. Njen soprog domov vrnivši se to izve, ter jo tako abotnost v prvo pretepe, iz hiše izpodi ter p sodnji prošnje za ločitev s tem pristavkom, da nj gova soproga ni pri pravi pameti, vloži.

— (Prerušena poroka.) Dne 30. m. m. stal je nek trgovec sé svojo nevesto v Veroni p altarjem, da bi se poročila. Ko duhovnik ženina vpraš jeli zadovoljen i. t. d., mu ta odgovori: Nikdar! Na se nevesta brezvedna na tal zgrudi, ženina so njeni bratje pred cerkvijo prav dobro pretepli.

Poslano.*

Prosim sledeče besede priobčiti:
Žnidar Kunc seveda nima nobenega kolesca pr več, ker — glave nima.

Kopitar.

* Za zadržaj in obliko ne prevzame uredništvo n bene odgovornosti. Tudi se od zdaj naprej ne bodo v poslana brezplačno sprejemala.

Tržne cene v Ljubljani

1. novembra 1883.

Hektoliter banaške pšenice 8 gold. 12 kr., do mače 7 gl. 96 kr.; ječmen 4 gld. 23 kr.; reš 5 gl 4 kr.; ajda 4 gl. 87 kr.; proso 5 gl.; turšica 5 g 60 kr.; oves 2 gold. 76 kr.; 100 kilogramov krom pirja 2 gl. 85 kr.

Dober domač kruh na vago

bode podpisana, kakor dozda tudi za naprej prodajal in zagotavlja najboljšo postrežbo. Kruh bode pekla zde v lastnej peči. — Spoštovanjem

Marija Omahen

v Ljubljani, Stari trg št. 12.

Domač kruh

pekel se bode od zdaj naprej v posebno za to najeti peči v **Florjanskih ulicah št. 32.** — P. n. občinstvo se opozoruje na to novo podvzetje.

Dobre fine

kranjske klobase

na debelo in drobno, staroznani domači izdelki, dobivajo se pri

Pavlini Mauser

gradiške ulice št. 9 v Ljubljani.

NB. Vunanja naročila se ceno in naglo izvršujejo proti poštnem povzetju. Za pošteno, fino blago se jamči

Naznanilo.

Dajemo si čast ter naznanjamo, da smo izročili

glavni zastop

naše družbe za **Kranjsko in Spodnje Štajersko** gospodu

Florijanu Roglu

stanujočemu v Ljubljani.

Dunaj v dan 1. oktobra 1883.

Zavarovalni oddelek prve Dunajske pogrebniške družbe

„ENTREPRISE DES POMPES FUNÉBRES“.

Dr. Evgen Herzfeld, l. r.

p. p. Klemens Kautsch, l. r.

Ozirom na predstoječe naznanilo usojam si častito p. n. občinstvo najljubneje pozivati k udeležbi z opombo, da se vzprejemajo naročila na zavarovanje kapitalij za slučaj smrti sploh, kakor tudi samo na zavarovanje pogrebnih stroškov, in sicer z jako nizkimi premijami in najugodnejšimi pogoji, ter se odškodnine izplačujejo v najkrajšem času, — pri pogrebninah celo že v 24 urah.
V Ljubljani v 4. dan oktobra 1884.

Florijan Rogl,
glavni zastopnik.

V založništvo
Ig. pl. Kleinmayr-ja & Fed. Bamberg-a
v Ljubljani je ravnokar izšla na svetlo

Slovenska Pratika

za prestopno leto 1884.

Cena 13 kr., razpro-
dajalci dobé rabat.

Največji izbir modernih oblek za gospé

od najcenejše do najfinejše vrste!

Batirane sviljene ogrinjače od **40 gld.** naprej do
čez **100 gld.**

Batirane Merino-Sicila-ogrinjače od **35 gld.** do
80 gld.

Ogrinjače iz sukna, elegantno izdelane, od **8 gld.**
do **70 gld.**

Paletoti in jaqueti od **7 gld.** do **50 gld.**

Joče za služkinje od **3 gld.** do **8 gld.**

Dežni plašči od **6 gld.** do **25 gld.**

pri

Ernst Stöckl-u

Kongresni trg št. 2.

Vsakovrstne klobuke za gospode

posebno pa

suknene klobuke (Lodenhüte) v raznih barvah, kakor svetlo- ali
temnorjave, svetlo- ali temnosive, svetlo-
ali temnozeleni i. t. d., po **2 gld. 50 kr.**

Trde klobuke, najnovejši izdelek, rjavi ali črni, dobro blago po
1 gld. 80 kr., najboljši po **2 gld. 20 kr.**

Svilnati cilindri, najfinejša roba in najlepši izdelek, po **4 gld. 50 kr.**

Klobuke za dečke po **1 gld.** do **1 gld. 50 kr.**

Dalje

srajce za gospode, spodnje hlače, vratnike, kravate
i. t. d. i. t. d. priporoča najuljudneje

A. Pribošič

v Ljubljani, Gledališke ulice št. 6.

Usojam se naznaniti, da sem

gostilno „pri št. 2“

na št. Peterskem predmestju

v najem vzel. Najboljša vina po 36 in 40 kr., okusna in cena jedila in
dobro postrežbo zagotavljam mojim častitim gostom. Prosim torej mno-
gega obiskovanja moje gostilne. Tudi mrzla jedila, kakor klobase, prešut itd.,
in opoldanska hrana se tu dobivajo.

Z odličnim spoštovanjem

Fran Svetlič.

Brez te **varstvene znamke**, postavno zavarovane, ima
se to zdravilo po dr. Maliču smatrati kot **ponarejeno**.

Schulzmarke.

Cvet zoper trganje

po dr. Maliču

je odločno najboljšo zdravilo zoper **protin** ter **revma-
tizem**, **trganje po udih**, **bolečine v križi** ter **živoh,**
oteklino, otrpnele ude in **kite** itd., malo časa, če se
rabi, pa mine po polnem trganju, kar dokazuje obilno zahval.
Zahteva naj se samo „**ovetu zoper trganje po dr. Ma-
liču**“ s **zraven stoječim znamenjem**; 1 steklenica **50 kr.**

Zahvala.

Gospodu **pl. Trnkoczy-ju**, lekarju v Ljubljani.

Moja mati so na **protinski** bolezni na nogi **silno** trpeli in
razna domača zdravila brezuspešno rabili. Ko je pa bolezen čedalje hujša
prihajala in uže več dni niso mogli stopiti na nogo, spomnim se na **Vaš**
dr. Maličev protinski ovet po 50 kr. ter si ga nemudoma naročim.
In res imel je **čudovit vseh**, da so se po kratkej rabi **oprostili**
mučnih bolečin. S popolnim prepričanjem **priznavam torej dr. Ma-
ličev protinski ovet kot izvrstno zdravilo** in ga vsakemu bolniku
v jednakej bolezni **priporočam**. Vašej blagorodnosti pa izrekam **naj-
pristronejšo zahvalo**, z vsem spoštovanjem udani

Fran Jug, posestnik v Šmarji p. Celji.

Planinski zeliščni sirup kranjski,

izboren zoper kašelj, hripavost, vratoból, prsne in pljučne bolečine
1 steklenica 56 kr. Koristnejši nego vsi v trgovini se nahajajoči soki in siropi.

Pomuhljevo (Dorsch)

jetrno olje,

najboljše vrste, izborno zoper **bramore**, **pljučnico**, **kožne izpuške** in bez-
gavne otekline. 1 steklenica 60 kr.

Anaterinska ustna voda,

najboljše za ohranjanje zob ter zobnega mesa in takoj odpravi smradljivo
sapo iz ust. 1 steklenica 40 kr.

Kri čistilne kroglice, c. kr. priv.,

ne sme bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se uže tisučkrat
slajno osvedočile pri zabasanji človeškega telesa, glavobólu, otrpnenih
udih, skazenem želodcu, jetrnih in obistnih boleznih, v skatulah a 21 kr.;
jeden zavojs s 6. skatulah 1 gold. 5 kr. Razpošilja se le jeden zavojs.

Naročila iz dežele izvrše se takoj v lekarni pri „**samorogu**“

Jul. pl. TRNKOCZY-ja na Mestnem trgu v Ljubljani.

Oznailo.

(Važno za vse one, kateri se hočejo zavarovati zoper ogenj ali pa za življenje.)

Zavarovalnica „**Azienda Assicuratrice**“, ustanovljena leta 1822 v Trstu, se je v minolem letu pod imenom

„**Azienda**“, **avstrijsko francosko zavarovalno društvo**

s sedežem na Dunaji

zopet vpeljala. Ona je prevzela vsa opravila in tudi premoženje znano dobre bivše „**Aziende Assicuratrice**“ in si se posebej
znamenit kapital ustanovila, da zamore zdaj vsim terjatvam, katere se poštenim zavarovalnicam staviti smejo, popolnem zadostiti.
V dokaz njene gotovosti in zaupanja je to, da je se celo **dunajski mestni zastop** mestna poslopja pri nji zavaroval.

To naznanjaje p. n. občinstvu tudi ob enem pristavim, da se je meni **glavni zastop** tega solidnega zastopa izročil.
Priporočam toraj to zavarovalnico vsim onim, ki se hočejo zavarovati, ter obljubim naglo in brezplačno posredovanje raznovrstnih
zavarovanj. Ustmena ali pismena naznanila naj se izročujejo

glavnemu zastopu „Aziende“

avstrijsko francoske zavarovalnice v Ljubljani, Strelišne ulice.

Spoštovanjem

Jernej Hren, glavni zastopnik.